

Suomen
urheilun
eettinen
keskus
SUEK ry

HÄIRINTÄ SUOMALAISESSA KILPAURHEILUSSA

Taitoluistelun osaraportti

Tämä osaraportti on tuotettu osana Suomen urheilun eettinen keskus SUEK ry:n Häirintä kilpaurheilussa -tutkimushanketta vuonna 2020. Suomen Taitoluisteluliitto on osallistunut tutkimushankkeeseen, jonka vuoksi liitolle on koottu tämä lajikohtainen raportti kehittämistyön tueksi. Vastaavat lajikohtaiset raportit on koostettu tutkimuksen aineistosta kaikille yli 100 vastauksen lajeille. Lajiraportit eivät ole keskenään vertailukelpoisia, sillä vastaajien ikä- ja sukupuolijakaumat vaihtelivat lajeittain merkittävästi. Vertailtavuuteen vaikuttaa myös se, että kilpaurheilijan määritelmä ei ole lajien kesken yhdenmukainen.

Taustatietojen kuvaus

Taitoluistelun osalta vastauksia häirintäselvitykseen tuli yhteensä **415**. Kysely lähetettiin liiton antamien tietojen mukaan 2081 urheilijalle, vastausprosentiksi muodostui 20. **Vastausprosentti oli melko hyvä**. Muihin lajeihin suhteutettuna lajin vastausprosentti oli tässä tutkimuksessa parhaimmista. Sukupuolittain vastauksia tuli eniten naisilta (403). Kilpailutason osalta suurin osa vastaajista oli kansallisen tason urheilijoita (279). Vastaajien ikäjakauma painottui 16-20-vuotiaisiin urheilijoihin. **Tarkemmat tilastot osaraportin tuloksista löytyvät liitteestä 1.**

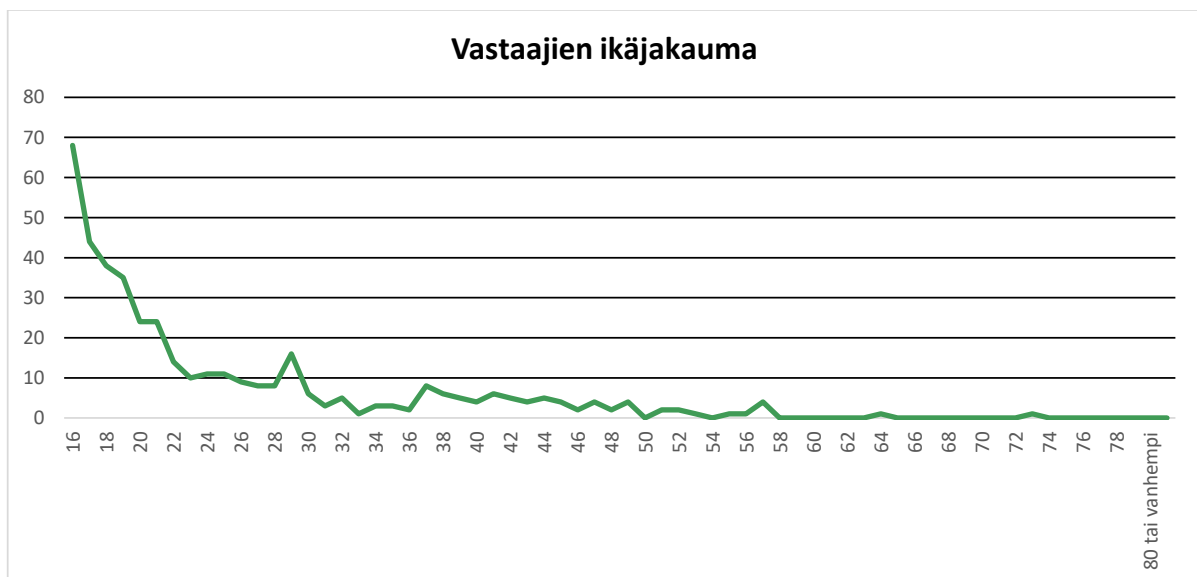
Kohdejoukko	Vastaukset	Vastaus %
2081	415	20

Sukupuolittain vastaukset jakautuivat seuraavasti:

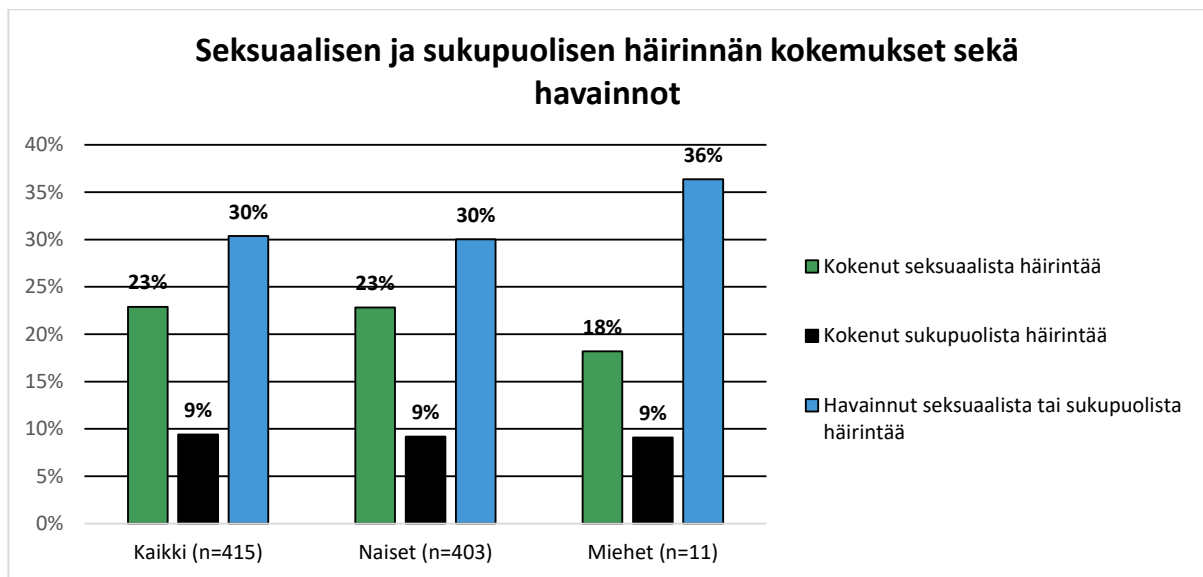
Nainen	403
Mies	11
Muu	1

Kilpailutason mukaan vastaajat jakautuivat seuraavasti:

Kansallinen taso (esim. valtakunnalliset sarjat joukkuelajeissa, kansalliset kilpailut)	279
Alueellinen/piirikunnallinen taso (esim. aluemestaruuskilpailut, alueelliset sarjat joukkuelajeissa)	40
Aikuisten kansainvälinen taso (Olympia-, Paralympia-, MM- tai EM-kisaedustus)	31
Nuorten maajoukkue taso	23
Nuorten kansainvälinen taso (Nuorten Olympia-, MM- tai EM-kisaedustus)	16
Aikuisten maajoukkue taso	16
En halua tai en osaa vastata	10
En ole osallistunut kilpailutoimintaan viimeisen 5 vuoden aikana	0

Keskeiset tulokset

Taitoluistelun naisvastaajista 23 prosenttia oli kokenut viimeisen viiden aikana urheilutoiminnassa seksuaalista häirintää. Naisista yhdeksän prosenttia oli kokenut sukupuolista häirintää ja 30 prosenttia havainnut johonkin muuhun kohdistuvaa seksuaalista tai sukupuolista häirintää. **Koko aineistoon verrattuna naisten häirintäkokemukset olivat taitoluistelussa matalammalla tasolla.** Kokonaisaineistossa naisista seksuaalista häirintää oli kokenut 32 prosenttia ja sukupuolista häirintää 23 prosenttia. **Miesten osuus vastaajissa jäi hyvin pieneksi (11), joten tämä osaraportti keskittyy lähinnä vain naisia koskeviin tuloksiin.**

Seksuaalisen häirinnän muodoista eniten taitoluistelussa oli koettu yleisempää häiritsevää puhetta (79 vastausta) sekä sanallista seksuaalista häirintää (28 vastausta). Vakavampien muotojen osalta yksi henkilö kertoi, että häntä oli painostettu tai pyydetty seksuaaliseen kanssakäymiseen ja seitsemän kertoi kokeneensa fyysistä seksuaalista häirintää.

Sukupuolisen häirinnän muodoista eniten oli koettu ominaisuuksien vähättelyä tai kyseenalaistamista sukupuolen perusteella (22 vastausta) ja sukupuolen tai sen ilmaisun halventamista (21 vastausta). Seksuaaliseen häirintään olivat syyllistyneet eniten valmentajat (34 prosenttia kaikista syyllistyneistä), toiset urheilijat (28 prosenttia) ja yleisö, fanit tai someseuraajat (11 prosenttia). Sukupuolisen häirinnän osalta tekijöiden järjestys oli sama. Naiset olivat syyllistyneet seksuaaliseen häirintään (34 prosenttia) hieman miehiä useammin (29 prosenttia). **Sukupuoliseen häirintään syyllistyneiden osalta naisten ja tyttöjen sekä miesten ja poikien osuus oli yhteenlaskettuna täsmälleen sama.**

Vastaajista 30 prosenttia kertoi, ettei osannut sanoa onko oma lajiliitto puuttunut urheilussa tapahtuvaan häirintään tai tehnyt töitä häirinnän ehkäisemiseksi urheilussa. **Luku on huomattavasti alhaisempi kuin koko aineistossa (59 prosenttia).**

Tulosten syventäminen

Tuloksia tarkastellessa ja tulkitessa tulee huomioida monta seikkaa. Tässä tutkimuksessa mukana olleita lajeja ei voida suoraan vertailla, sillä vastaajat painottuivat eri lajeissa eri tavoin. Eroja syntyi etenkin sukupuolijakaumien kohdalla. Esimerkiksi niissä lajeissa, joissa häirinnän kokonaistaso nousi korkeaksi, saattoi vastaajissa olla selkeästi enemmän nuoria naisia kuin lajeissa, joissa häirinnän yleisyys jäi matalammaksi. Lajien väliseen vertailtavuuteen vaikuttaa myös se, että lajit saivat itse määritellä ne henkilöt, jotka luetaan kilpaurheilijoiksi. Tämä on voinut johtaa eri lajeissa erilaisiin tulkintoihin. Myöskään tämän vuoksi lajien suora vertailu ei ole mielekäästä.

Häirinnän yleisyys ei noussut taitoluistelussa kokonaisaineistoon verrattuna korkeaksi. Ilmiötä kuitenkin esiintyi lajeissa, sillä 23 prosenttia naisurheilijoista oli kokenut seksuaalista häirintää. Tutkimustulosten perusteella seksuaalinen tai sukupuolinen häirintä ei kuitenkaan vaikuta olevan taitoluistelussa yleisempää kuin muuallakaan urheilussa.

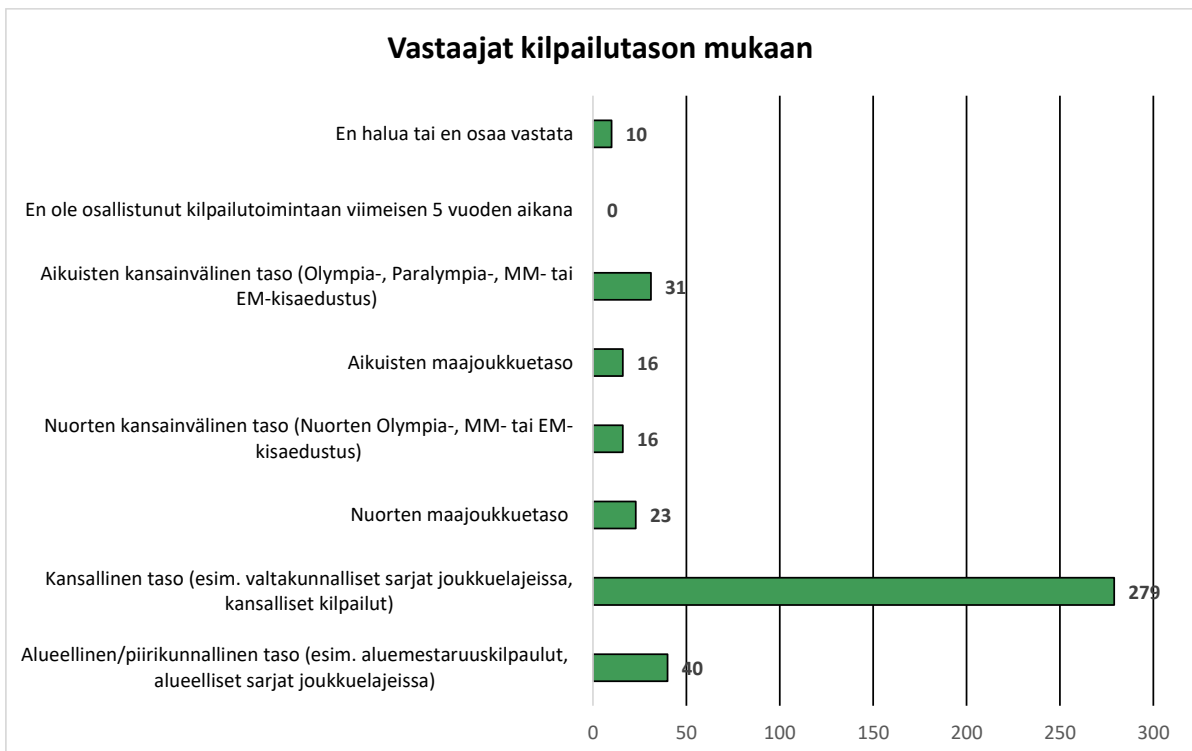
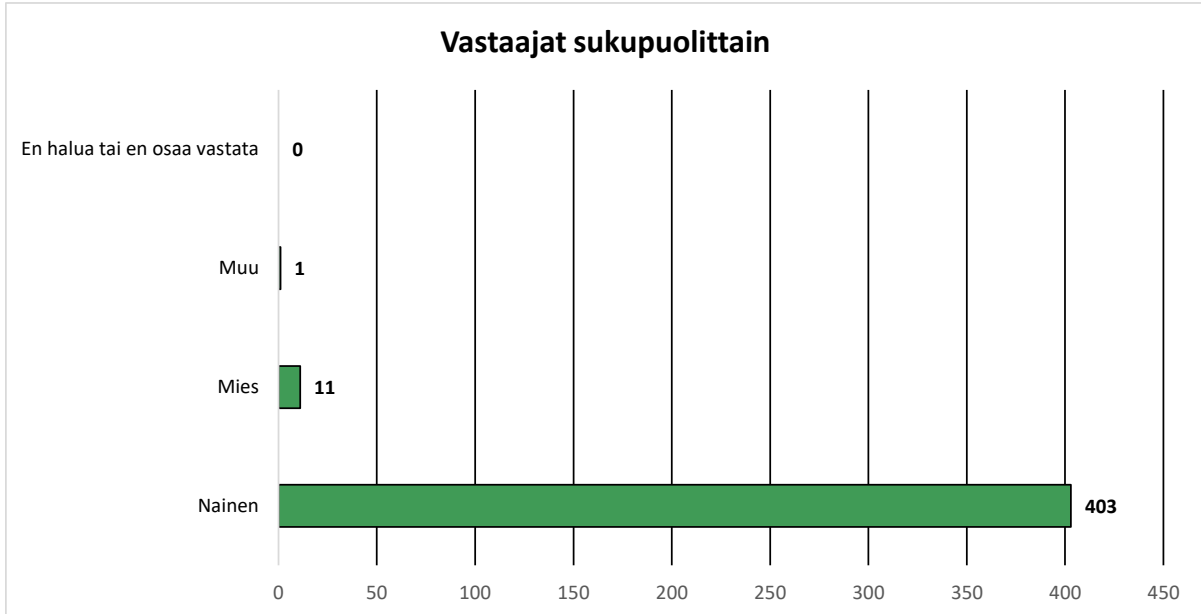
Suurin osa taitoluistelun vastaajien kokemasta häirinnästä oli yleistä häiritsevää puhetta. Koko tutkimuksen aineistossa urheilijat olivat syyllistyneet useimmin häirinnän sanallisiin muotoihin. Taitoluistelussa häirintään olivat kuitenkin syyllistyneet eniten valmentajat, joskin urheilijat olivat lähellä samoja lukemia. Näyttää siltä, että valmennuksessa ja urheilijoiden keskinäisissä kohtaamisissa ilmenee jonkin verran häiritsevää puhetta.

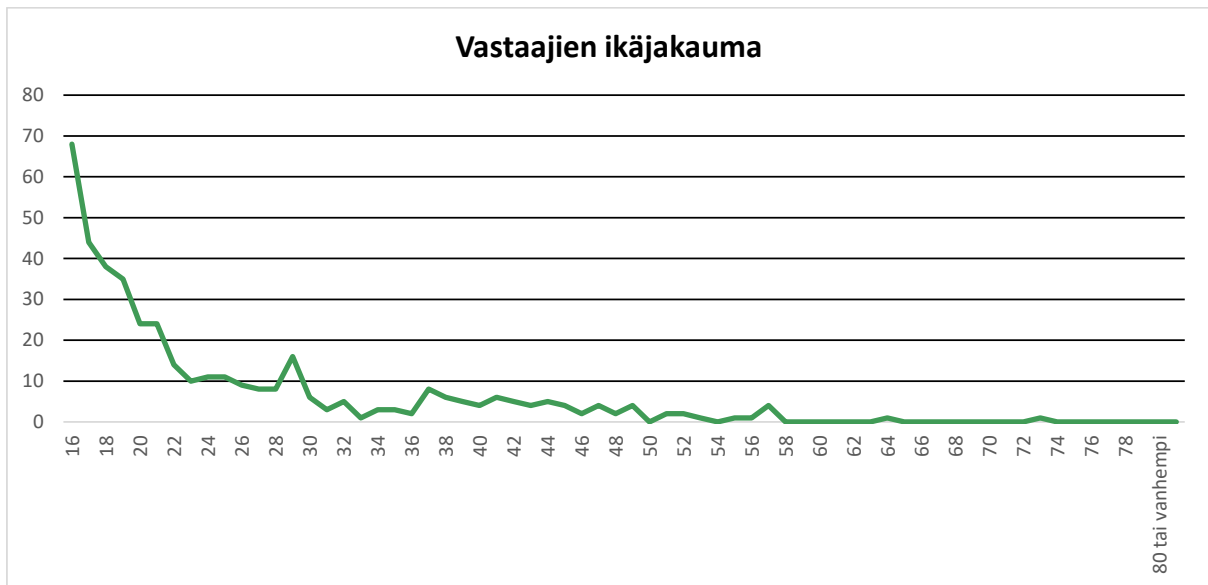
Tulosten yleistettävyys

Tulosten yleistettävyttä arvioidessa tulee huomioida, miten tutkimukseen vastanneet urheilijat edustavat koko lajin urheilijoita, eli lajin kokonaisuutta. Tähän vaikuttaa muun muassa vastausprosentin suuruus sekä se, miten vastaajien sukupuoli- ja ikäjakauma edustaa kokonaisuutta. Saatujen tietojen (liitto/SuomiSport-tietokanta) perusteella kokonaisuuden sukupuolijakauma jakautui siten, että lajin urheilijoista 96 prosenttia oli naisia ja miehiä 4 prosenttia. Kyselyyn vastanneiden osalta vastaavat prosentit olivat 98 prosenttia (naiset) ja 2 prosenttia (miehet). **Eli naiset vastasivat kyselyyn suhteellisesti hieman miehiä ahkerammin.** Vastaajien ikä- ja sukupuolijakaumat täsmäsivät hyvin kohdejoukon kanssa. **Yhteenvetona voidaan todeta, että melko hyvän vastausprosentin ja vastaajien hyvän edustavuuden takia nämä tulokset voidaan yleistää varsin luotettavasti koko lajin naisurheilijoihin.**

Liite 1 : Osaraportin tilastot tuloksista

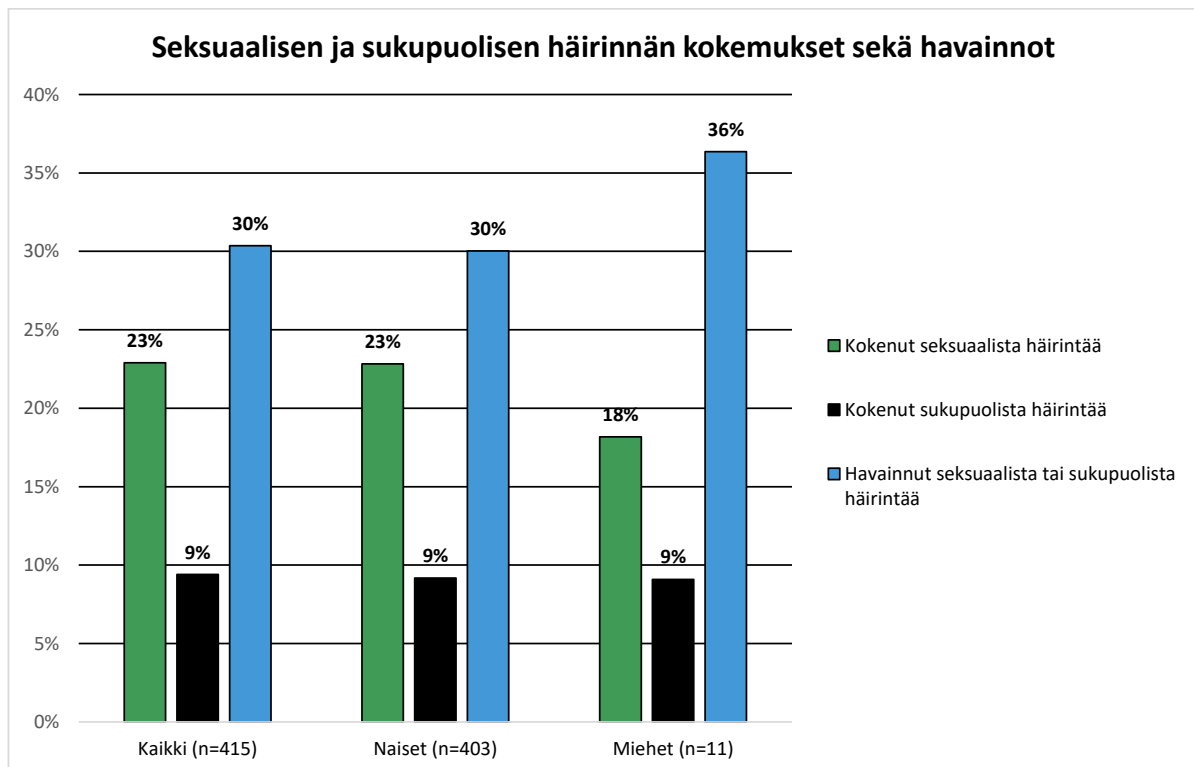
Taustatiedot

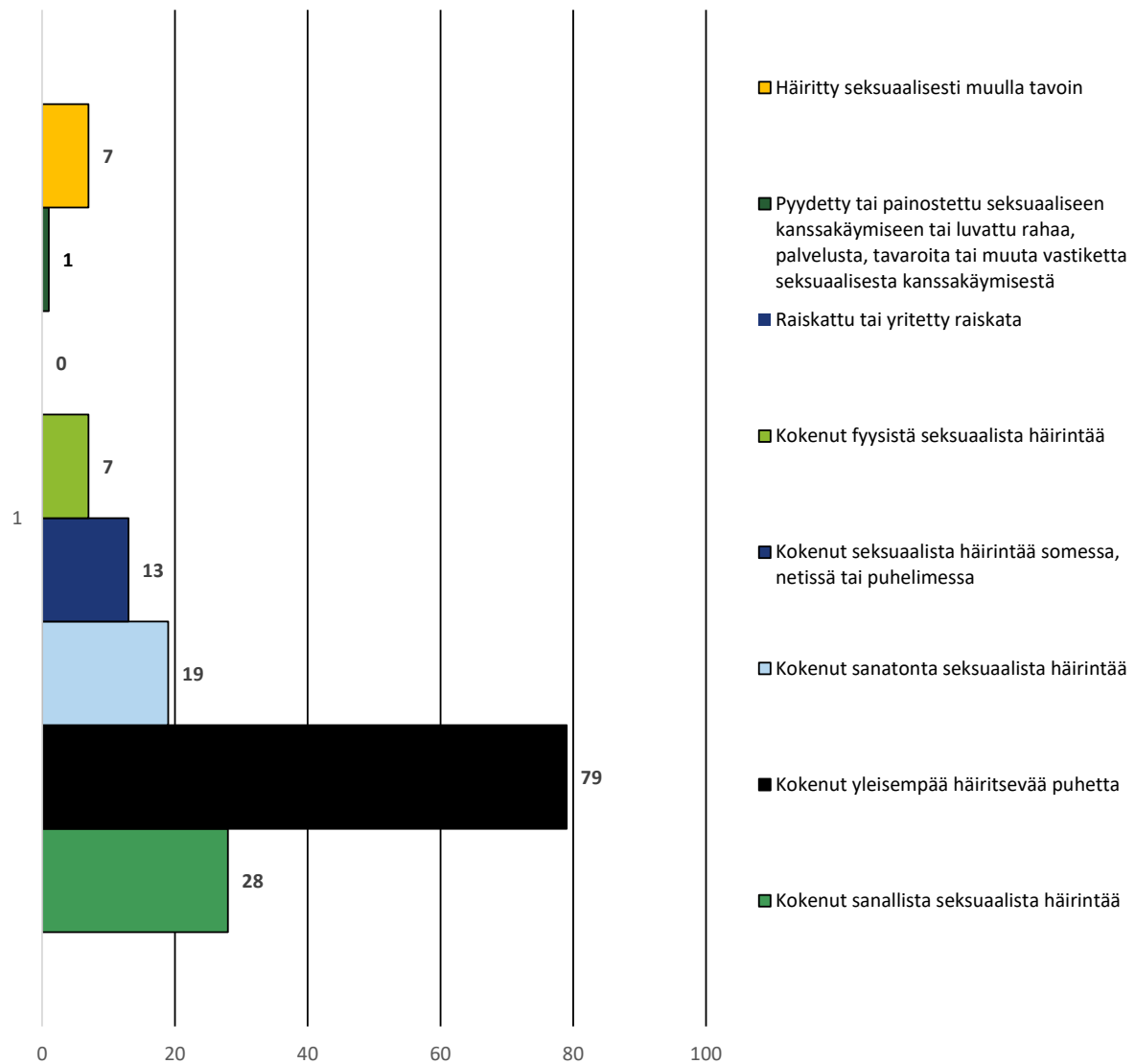

Tulokset

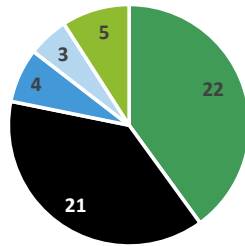
Kohdejoukko	Vastaukset	Vastaus %
2081	415	20

Viimeisen viiden vuoden aikana urheilutoiminnassa koetut seksuaalisen häirinnän muodot

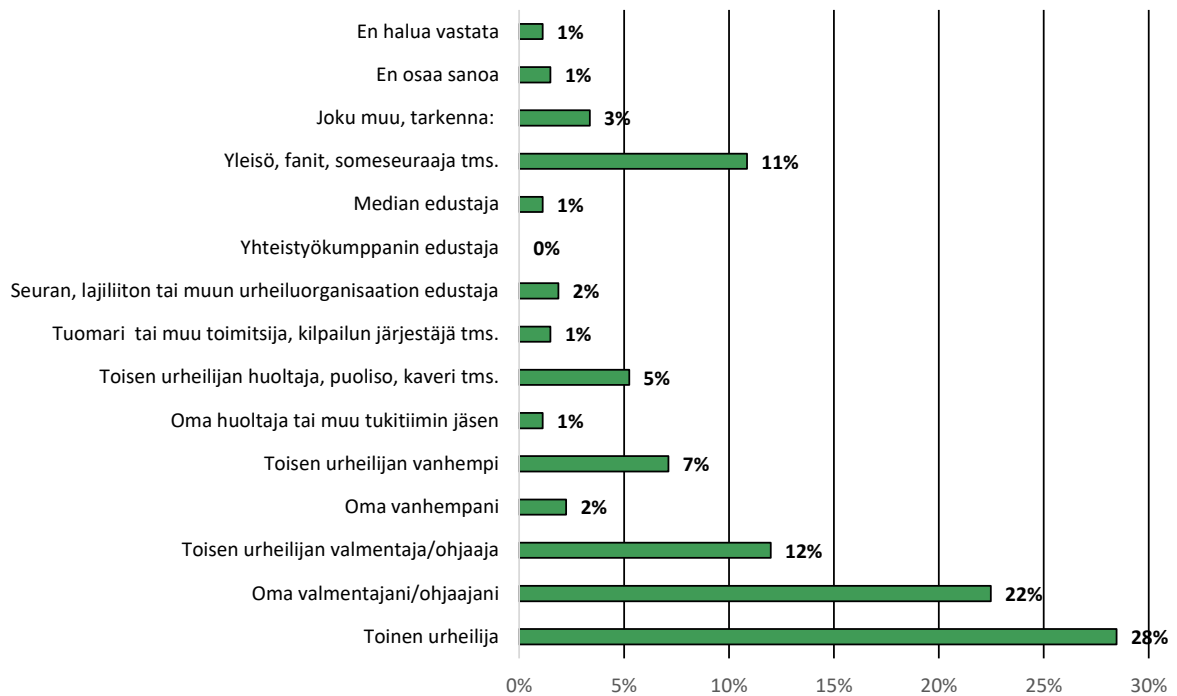

Viimeisen viiden vuoden aikana urheilutoiminnassa koetut sukupuolisen häirinnän muodot

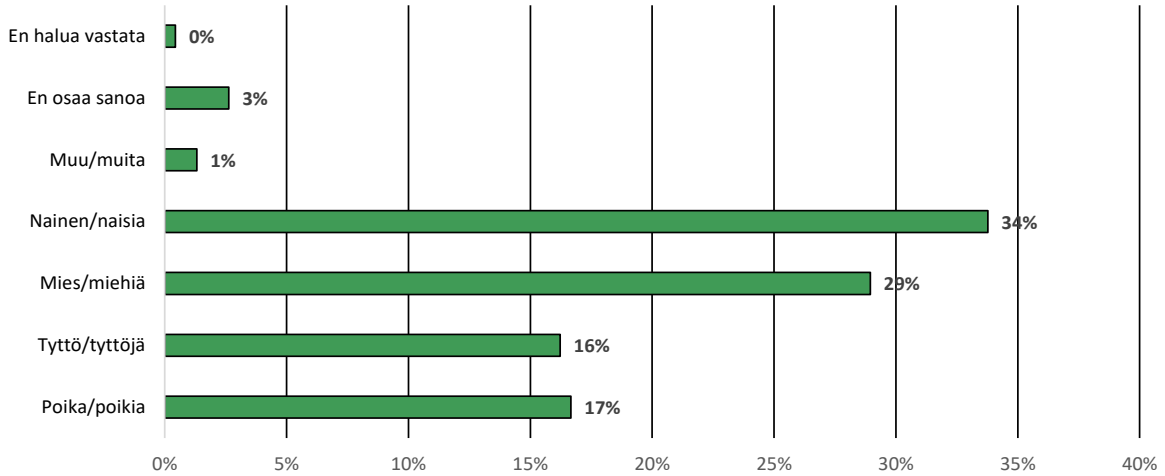
- Ominaisuuksia väheksytty tai kyseenalaistettu sukupuolen perusteella
- Sukupuolta tai tapaa ilmaista sitä halvennettu sanoin, elein tai teoin
- Syrjitty tai asetettu muita huonompaan asemaan sukupuolesi vuoksi
- Haukuttu tai kiusattu sukupuolen perusteella
- Häiritty jollain muulla tavoin sukupuolen perusteella

Seksuaaliseen häirintään syylistyneet (%)

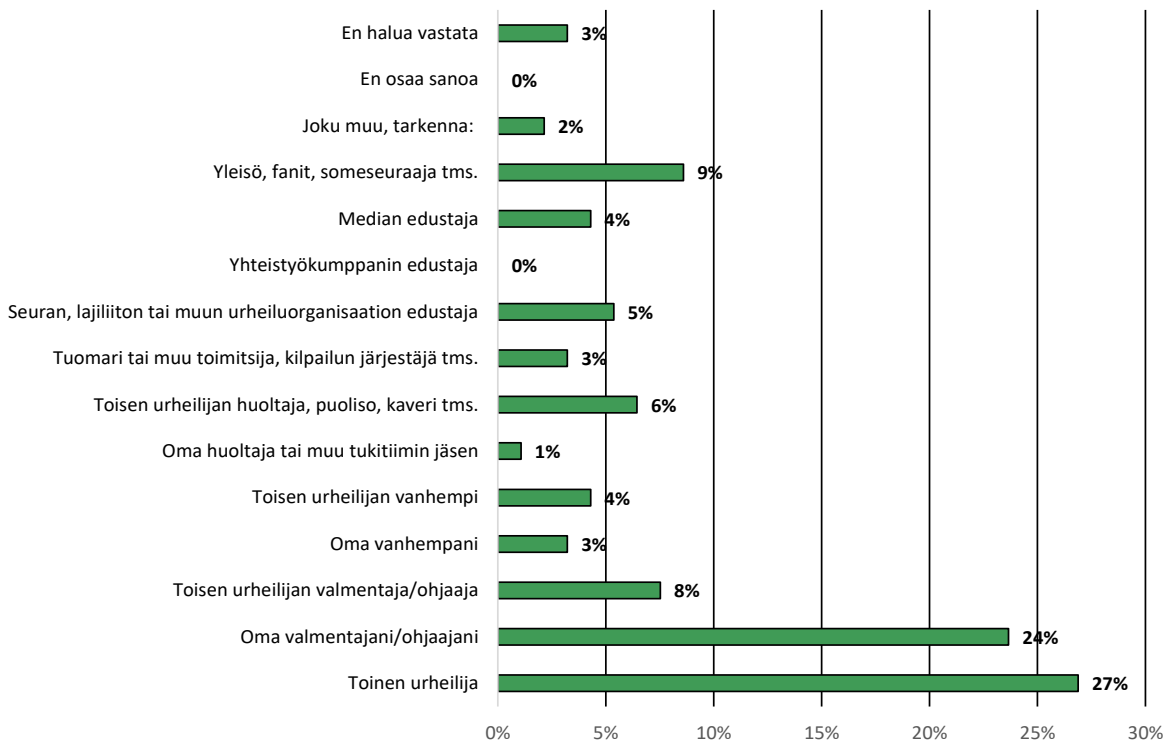

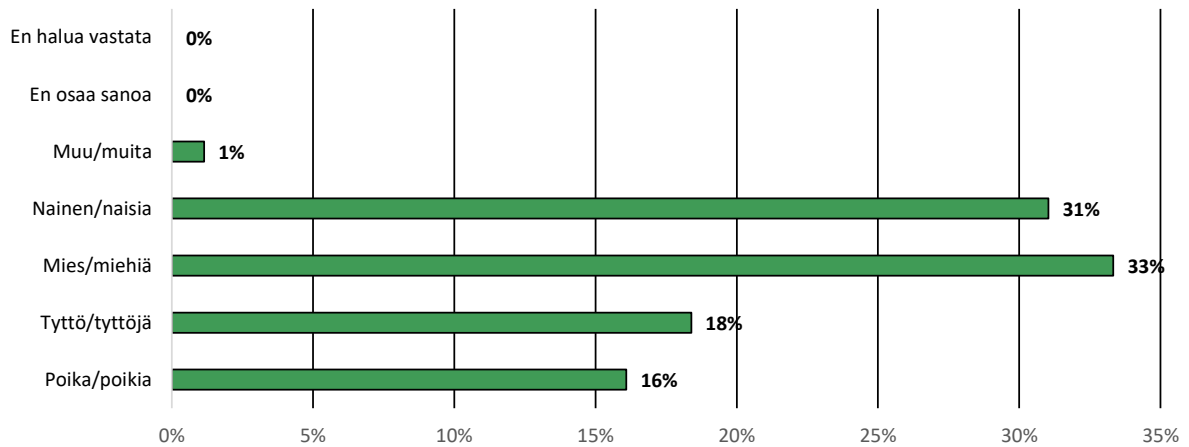
Seksuaaliseen häirintään syyllystyneiden sukupuoli (%)

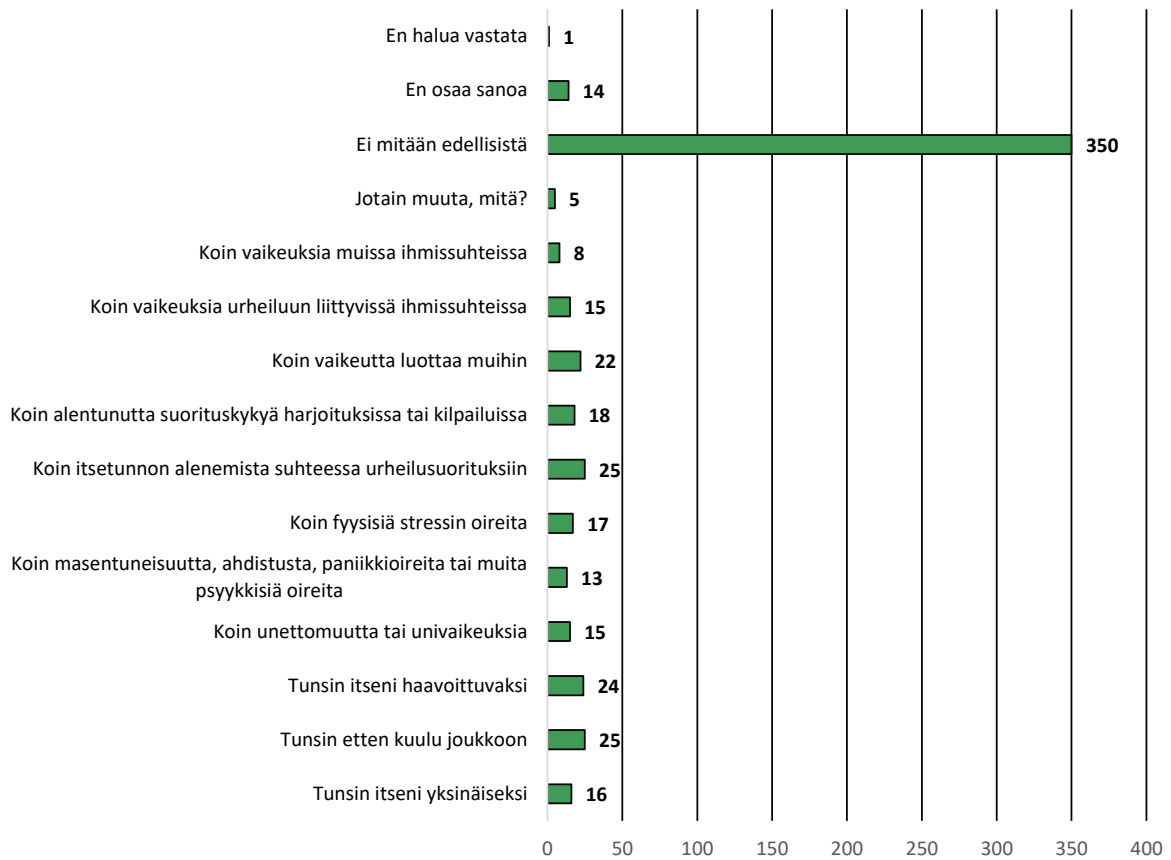
Sukupuoliseen häirintään syyllystyneet (%)

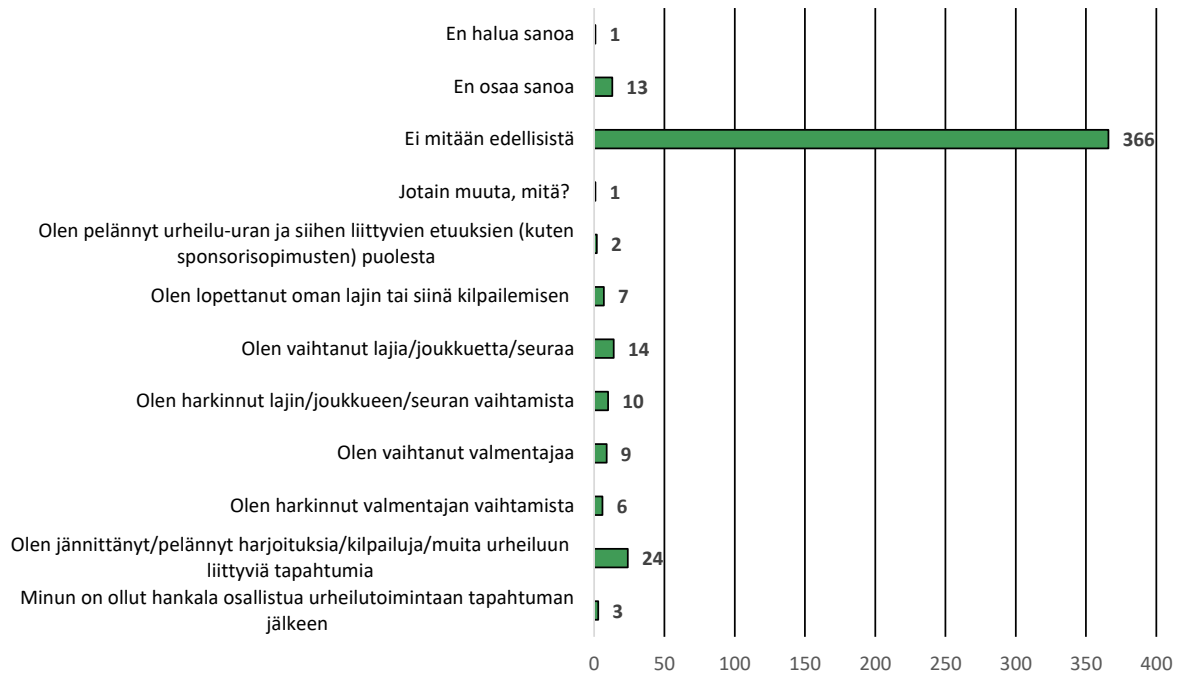
Sukupuoliseen häirintään syllistyneiden sukupuoli (%)

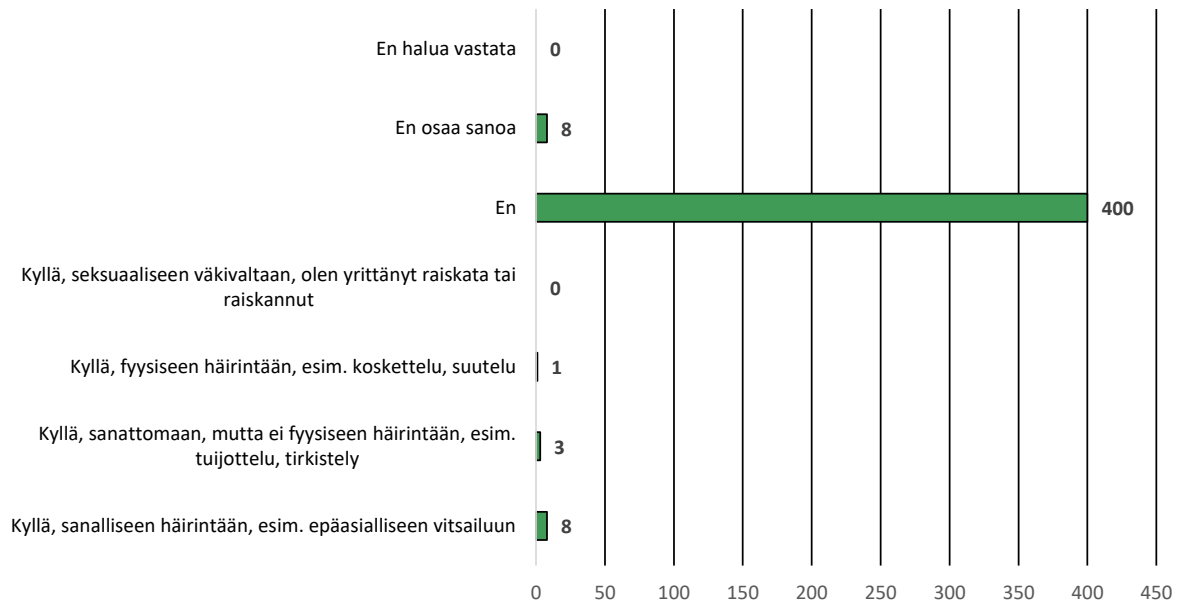
Kokemukset häirinnän psykologisista seurauksista

Kokemukset häirinnän seurauksista urheilutoimintaan liittyen

Oletko koskaan itse syyllistynyt urheilutoiminnassa seksuaaliseen tai sukupuoleen perustuvaan häirintään?

Onko oma lajiittosi puuttunut häirintään urheilussa/ tehnyt töitä häirinnän ehkäisemiseksi urheilussa? (%)

